

ЗАВДАННЯ СЛУЖБИ ОХОРОНИ ПРАЦІ, ФУНКЦІЇ, ПРАВА ТА ПОВНОВАЖЕННЯ ПОСАДОВИХ ОСІБ

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

Дисципліна – Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань

Доцент кафедри к.т.н., с.н.с. Стрілець Віктор Маркович

Мета:

- Надати студентам необхідні знання з організації аудиту охорони праці як невід'ємної складової профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань на виробництві

Виховна мета - Привити студентам (курсантам) почуття відповідальності за стан здоров'я тих, хто працює, під час виконання ними професійних

Навчальні питання

- Завдання служби охорони праці, функції, права та повноваження посадових осіб.
- Послідовність організації роботи щодо аудиту з промислової безпеки і ОП (*послідовність виконання курсової роботи*)

Література

- **НПАОП 0.00-4.21-04. Типове положення про службу охорони праці. Наказ Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 № 255.**
- **РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 7 лютого 2008 р.**
- **Методичні вказівки до виконання курсової роботи на тему: «Внутрішній аудит системи управління охороною праці підприємства, установи чи організації»**

Вступ

Відповідно до статті 13 Закону України „Про охорону праці” роботодавець повинен забезпечити функціонування СУОП. Для цього він:

...

7. *Організовує проведення аудиту охорони праці, лабораторних досліджень умов праці, оцінку технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестацій робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці в порядку і строки, що визначаються законодавством, та за їх підсумками вживає заходів до усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів.*

...

ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ

- Аудит з промислової безпеки і охорони праці (далі – аудит) - це документально оформлений системний незалежний процес аналізу, оцінювання та обстеження об'єкта аудиту, що включає збирання і об'єктивне оцінювання доказів для встановлення відповідності визначених видів діяльності, заходів, умов, **системи управління охороною праці** та інформації з цих питань вимогам законодавства України з промислової безпеки і охорони праці.
- Система управління охороною праці (СУОП) - частина загальної СУ організацією, яка сприяє запобіганню нещасним випадкам та професійним захворюванням на виробництві, а також небезпеки для третіх осіб, що виникають у процесі господарювання, і включає в себе комплекс взаємопов'язаних заходів на виконання вимог законодавчих та НПАОП

1. Завдання служби охорони праці, функції, права та повноваження посадових осіб

1.1.Завдання та функції служби охорони праці підприємства

На підприємстві з кількістю працюючих 50 і більше осіб роботодавець створює службу охорони праці відповідно до Типового положення (НПАОП 0.00-4.35-04).

На підприємстві з кількістю працюючих менше 50 осіб функції служби охорони праці можуть виконувати в порядку сумісництва (суміщення) особи, які мають відповідну підготовку.

На підприємстві з кількістю працюючих менше 20 осіб для виконання функцій служби охорони праці можуть залучатися сторонні спеціалісти на договірних засадах, які мають виробничий стаж роботи не менше трьох років і пройшли **навчання з охорони праці.**

На підприємстві з кількістю працюючих менше 50 осіб функції служби охорони праці можуть виконувати в порядку сумісництва особи, які мають відповідну підготовку.

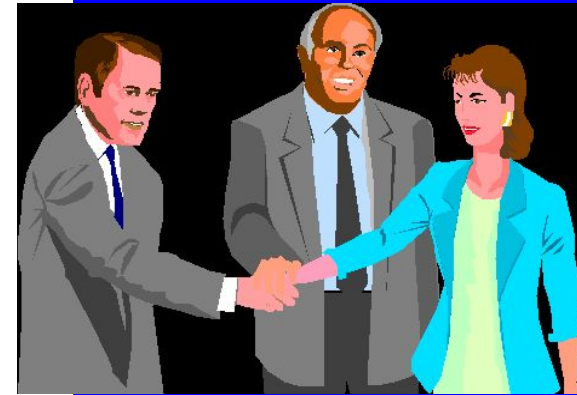
На підприємстві з кількістю працюючих менше 20 осіб для виконання функцій служби охорони праці можуть залучатися сторонні спеціалісти на договірних засадах, які мають відповідну підготовку.

Служба охорони праці
підпорядковується безпосередньо
роботодавцю.

Керівники та спеціалісти служби
охорони праці за своєю посадою і
заробітною платою прирівнюються до
керівників і спеціалістів основних
виробничо-технічних служб.

Навчання та перевірка знань з питань
охорони праці працівників служби
охорони праці проводяться в
установленому законодавством порядку
під час прийняття на роботу та
періодично один раз на три роки.

1.2. Завдання служби охорони праці

1. Опрацювання ефективної СУОП на підприємстві та сприяння удосконаленню діяльності у цьому напрямку кожного структурного підрозділу і кожного працівника.
2. Організація проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення ШНВФ, запобігання нещасним випадкам на виробництві та ПЗ.
3. Вивчення та сприяння впровадженню у виробництво досягнень науки і техніки, прогресивних і безпечних технологій, сучасних засобів колективного та індивідуального захисту.
4. **Контроль за дотриманням працівниками вимог законів та інших НПАОП, положень (у разі наявності) галузевої угоди, розділу «Охорона праці» колективного договору та актів з охорони праці, що діють в межах підприємства.**
5. Інформування та надання роз'яснень працівникам підприємства з питань охорони праці.

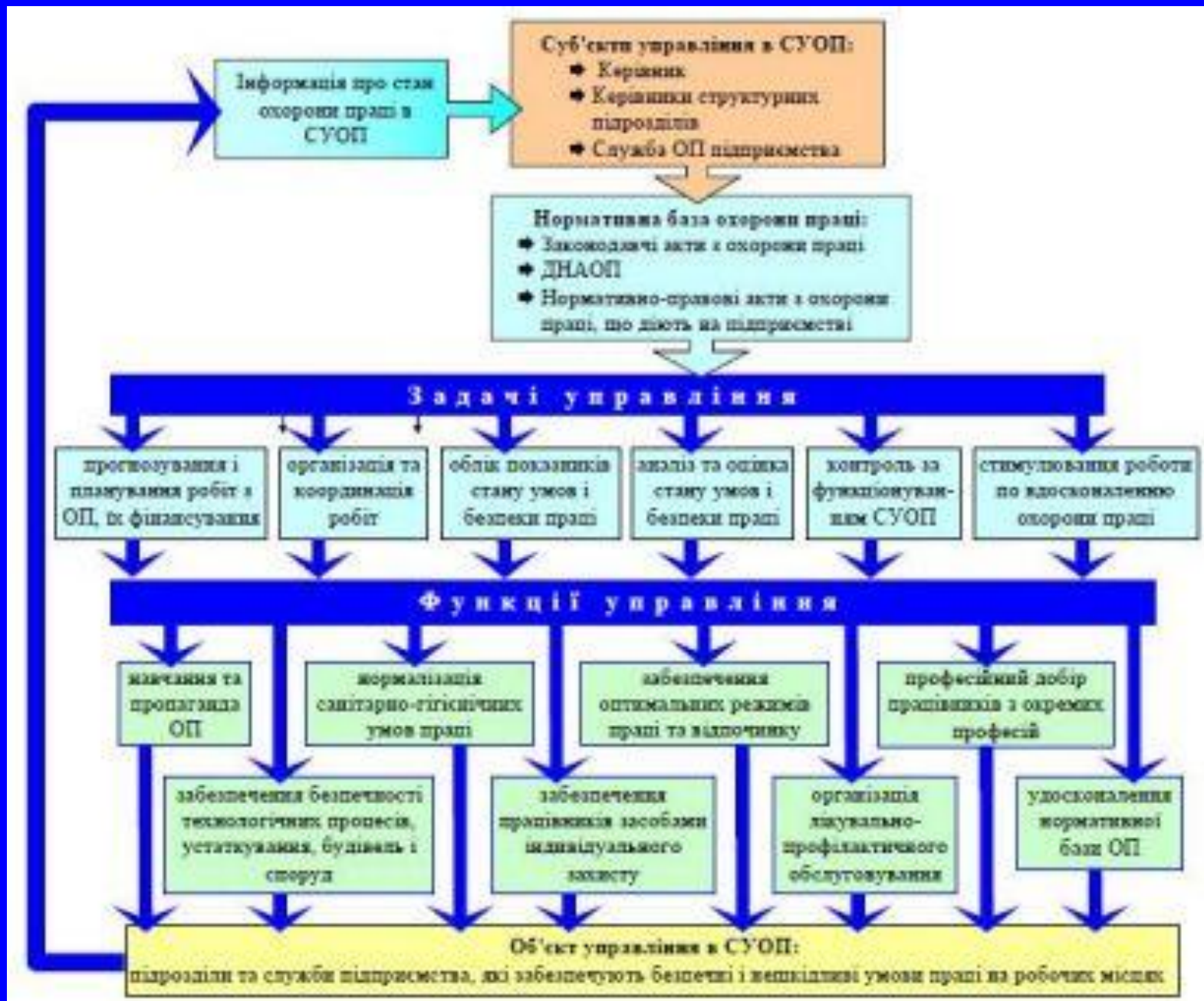
1.3. Функції служби охорони праці

- ✓ Розроблення спільно з іншими підрозділами підприємства комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня ОП, планів, програм поліпшення умов праці, запобігання ВТ, ПЗ, надання орг.–методичної допомоги у виконанні запланованих заходів.
- ✓ Проведення спільно з представниками інших структурних підрозділів і за участю представників професійної спілки підприємства перевірок дотримання вимог НПАОПі.
- ✓ Підготовка проектів наказів з питань охорони праці і внесення їх на розгляд роботодавцю.
- ✓ Проведення з працівниками вступного інструктажу з ОП.
- ✓ Ведення обліку та проведення аналізу причин ВТ, ПЗ, аварій, заподіяної ними шкоди.
- ✓ Інформування працівників про основні вимоги законів, інших НПАОП, що діють в межах підприємства ...

Служба охорони праці приймає участь у:

- розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві
- складанні сан.-гіг. хар-ки РМ працівників, які проходять обстеження щодо наявності ПЗ;
- **проведенні внутрішнього аудиту охорони праці та атестації РМ на відповідність НПАОП;**
- роботі комісій з приймання в експлуатацію ...об'єктів ..., відремонтованого або модернізованого устаткування в частині дотримання вимог охорони (безпеки) праці;
- розробленні положень, інструкцій, розділу «Охорона праці» колективного договору, актів з охорони (безпеки) праці...;
- складанні переліків професій і посад, згідно з якими працівники повинні проходити обов'язкові попередні і періодичні медичні огляди;
- організації навчання з питань ОП...

Модель системи управління охороною праці на підприємстві

1.4. Загальні вимоги щодо організації роботи служби охорони праці на підприємстві

- Робота служби ОП підприємства повинна здійснюватись відповідно до плану роботи та графіків обстежень...
- РМ працівників служби ОП мають розміщуватись в окремому приміщенні, забезпечуватись належною оргтехнікою, зв'язком і бути зручними для прийому відвідувачів.
- Для проведення навчання, інструктажів, семінарів, лекцій, виставок тощо має бути створений кабінет з охорони праці
- Роботодавець забезпечує стимулювання ефективної роботи працівників служби охорони праці.
- Працівники служби ОП не можуть залучатися до виконання функцій, не передбачених Законом України «Про охорону праці» та Типовим положенням про службу ОП.

1.5. Спеціалісти служби ОП мають право:

- видавати керівникам структурних підрозділів підприємства обов'язкові для виконання **приписи** щодо усунення наявних недоліків, одержувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань ОП; вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли передбачених законодавством медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань і не мають допуску до відповідних робіт або не виконують вимог НПАОП;
- зупиняти роботу виробництва, діляниці, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва у разі порушень, які створюють загрозу життю або здоров'ю працюючих;
- надсилати роботодавцю подання про притягнення до відп-сті працівників, які порушують вимоги щодо ОП.

Припис спеціаліста з ОП може скасувати лише роботодавець.

Ліквідація служби ОП допускається тільки у разі ліквідації підприємства чи припинення використання найманої праці фіз. особою.

2. Послідовність організації роботи щодо аудиту з промислової безпеки і охорони праці (узагальнені вимоги до змісту КР)

Вступ містить обґрунтування актуальності й практичної значущості обраної теми роботи, визначає мету та завдання роботи, предмет, об'єкт дослідження (розробки) і подає коротку інформацію про нього; стисло характеризує використані методи та інформаційні джерела дослідження.

Розділ 1. Загальна характеристика об'єкту аудиту. Характеристика об'єкта розкривається за наступними, наприклад, питаннями:

- Призначення, специфіка, економічне та соціальне значення.
- Аналіз розміщення та території об'єкту з позицій охорони праці:
- ✓ Час прибуття оперативно-рятувальних підрозділів;
- ✓ Час прибуття швидкої допомоги;
- ✓ Оцінка стану території;
- ✓ Оцінка технічного стану будівель і споруд ...
  - Аналіз дотримання вимог пожежної безпеки, у тому разі вказуються категорії приміщень та будівель за вибухопожежною та пожежною небезпекою ...
  - Ідентифікація об'єкту як потенційно небезпечного ...

Розділ 2. Внутрішній аудит об'єкту аналізу

Студенту необхідно проаналізувати організацію роботи служби ОП в установі за, наприклад, такими напрямками:

- Планування та підготовка аудиту.
- Система управління охороною праці:
  - ✓ Аналіз колективного договору;
  - ✓ Робота комісії з питань охорони праці;
  - ✓ Оцінка штатної чисельності служби охорони праці...
- Документація з охорони праці на об'єкті аудиту:
  - ✓ НПАОП, які повинні бути на об'єкті ...;
  - ✓ Документи з охорони праці, які повинні бути розроблені (ведуться) безпосередньо на об'єкті, наприклад:
    - Інструкції з охорони праці;
    - Журнали інструктажів з охорони праці;
    - Документи щодо проведення розслідувань НВ ;
    - ...
  - Аналіз документації щодо атестації робочих місць на відповідність НПАОП, у т.р. за умовами праці.

Розділ 2. Внутрішній аудит об'єкту аналізу

- Технологічний процес:
  - ✓ Скорочений опис технологічного процесу;
  - ✓ Загальна характеристика ШНЧВП. Ідентифікація небезпек;
  - ✓ Роботи та устаткування підвищеної небезпеки
  - ✓ Оцінка безпеки технологічних процесів...
- Перевірка/-и стану охорони праці на робочому/-их місці/-ях:
  - ✓ Забезпеченість працівників засобами індивідуального захисту
  - ✓ Дотримання правил безпеки при експлуатації обладнання:
    - *Наявність засобів колективного захисту;*
    - *Дотримання правил безпеки при експлуатації ВПМ;*
    - *Дотримання правил безпеки при експлуатації котлів;*
    - *Дотримання правил безпеки у газовому господарстві;*
    - *Дотримання правил безпеки при експлуатації вибухозахисних вентиляторів;*
    - *Дотримання вимог електробезпеки;*
    - *Дотримання правил безпеки при експлуатації комп'ютерів;*
  - ...
  - Аналіз інструкції з ОП на РМ.
  - Елмері-оцінка РМ.

Розділ 3. Узагальнення результатів внутрішнього аудиту та пропозиції з удосконалення роботи з охорони праці.

Слухач має запропонувати коригувальні дії щодо удосконалення функціонування служби охорони праці підприємства, установи чи організації.

Узагальнити інформацію щодо стану охорони праці на досліджуваному об'єкті можна, склавши власний акт перевірки та/або розраховавши базовий ризик виникнення нещасного випадку із смертельними наслідками. Крім цього, необхідно показати вміння складати звітні документи аудитора.

ЗАВДАННЯ НА САМОПІДГОТОВКУ

Контрольні питання до лекції:

1. Порядок створення служби охорони праці на підприємстві
2. Періодичність перевірки знань у фахівців служби охорони праці
3. Завдання служби охорони праці підприємства
4. Функції служби охорони праці підприємства
5. Порядок розміщення фахівців служби охорони праці підприємства
6. Права спеціалістів служби охорони праці підприємства

Підібрати об'єкт дослідження для виконання КР.